

'Handheld'-computers

Peter Ramaekers, Jan Huiskes, PV

Het Proefstation voor de Varkenshouderij onderzoekt de meerwaarde van 'handheld'-computers (hand-computers) voor de registratie van ziekten en behandelingen ten opzichte van de schriftelijke registratie. Tevens wordt onderzocht of de handheld-computer kan worden gebruikt als informatiebron voor de varkenshouder (dierverzorger) bij de dagelijkse gezondheidscontrole. Tenslotte zal de handheld-computer in combinatie met elektronische dierherkenning (chips) worden gebruikt. Het onderzoek wordt uitgevoerd bij vleesvarkens.

Een goede gezondheid van de Nederlandse varkensstapel is van groot belang voor de Nederlandse varkenshouderij. De belangrijkste redenen hiervoor zijn:

- 1 gezonde varkens groeien beter en efficiënter;
- 2 de export van levende varkens en van varkensvlees komt in gevaar bij uitbraak van (veewet)ziekten;
- 3 de consument stelt steeds hogere eisen aan het productieproces waarbinnen varkensvlees geproduceerd wordt:

Ondanks de steeds betere kennis over de wijze waarop varkens onder optimale omstandigheden economisch gehouden kunnen worden, zijn veterinaire behandelingen nog steeds noodzakelijk om ziekten te voorkomen of te behandelen. Ter ondersteuning van het verder terugdringen van het aantal behandelingen is het voeren van een ziekte- en behandelingsregistratie belangrijk, zowel voor de dagelijkse bedrijfsvoering als voor de lange termijn beslissingen. De belangrijkste doelgroepen voor informatie over ziekten en behandelingen zijn:

- 1 Het bedrijfsmanagement. Vooral op grotere bedrijven, waar meer mensen werken en die taken van elkaar over moeten nemen, is het noodzakelijk dat ziekten en behandelingen goed worden geregistreerd. Dit is nodig om te voorkomen dat informatie verloren gaat. Tevens kunnen algemene opmerkingen worden genoteerd, die belangrijk zijn voor een doelgerichte controle van de gezondheidsstatus van een individueel dier of groepen dieren.
- 2 Wettelijk logboek. Per 1 september 1993 moet degene die bedrijfsmatig dieren houdt,

verplicht een logboek bijhouden van de ontvangst en toepassing van aangewezen diergeneesmiddelen en gemedicineerde voeders. Het doel van het wettelijk logboek is het gebruik van diergeneesmiddelen in de veehouderij controleerbaar en inzichtelijker te maken voor de sector.

- 3 IKB-logboek. Binnen merk vlees- en IKB-vleesprogramma's worden eisen gesteld ten aanzien van de medicijnen die mogen worden gebruikt, de wachttermijnen die in acht moeten worden genomen en de registratie van de behandelingen.

Hoewel er overeenkomsten zijn tussen de gegevens die voor de eerder genoemde doelgroepen (management, wettelijk, IKB) moeten worden geregistreerd, bestaan er duidelijke verschillen in uitvoering van deze registratiesystemen.

Bij alle ziekte- en behandelingsregistratiesystemen wordt uitgegaan van een schriftelijke registratie in de stal. Deze dient voor een bepaalde periode bewaard te worden (wettelijk en IKB-logboek) en bepaalde informatie hieruit moet worden doorgegeven aan de volgende schakel in de keten (IKB-logboek). Wanneer deze gegevens (indien mogelijk) in een managementsysteem worden ingevoerd, komen deze gegevens ook beschikbaar voor de eigen bedrijfsvoering. Er kan bijvoorbeeld na een jaar een overzicht worden gemaakt van het aantal behandelingen per hok of per afdeling. Verschillen in het aantal behandelingen kunnen aanleiding zijn tot nader onderzoek en eventuele bijstelling van de bedrijfsvoering of bedrijfsuitrusting.

De varkenshouder zal echter steeds de afweging maken tussen de tijd die nodig is om de gegevens in het managementsysteem (computer) in te voeren en de waarde van de extra informatie. Een mogelijkheid om dit dilemma te ondervangen is als de varkenshouder (dierverzorger) direct in de stal de ziekten en behandelingen registreert met behulp van de handheld-computer. Het voordeel van de handheld-com-

puter is dat informatie op de werkplek maar éénmaal hoeft te worden vastgelegd, maar daarna voor meerdere doeleinden gebruikt kan worden,

Omdat de ziekte- en behandelingsregistratiekaart als informatiebron voor de dagelijkse bedrijfsvoering (gezondheidscontrole) wordt gebruikt, moet de handheld-computer (wil het een kans van slagen hebben) deze taak overnemen.

Een handheld-computer die voorzien is van transponderherkenning kan vleesvarkens met transponders (chips) uitlezen. Op deze manier kunnen ziektesymptomen en/of behandelingen per varken worden geregistreerd en/of opgevraagd. Hokken en afdelingen kunnen ook van elektronische herkenning worden voorzien. Dit biedt de mogelijkheid om sneller informatie op hok- of afdelingsniveau in te voeren en/of op te vragen.

Naast de toepassing voor het vastleggen van gegevens over ziekten en behandelingen kan de handheld-computer ook voor vele andere doeleinden worden gebruikt, bijvoorbeeld in combinatie met een voercomputer; bij het hok kan de voercurve worden opgevraagd en bijgesteld en naderhand worden de gegevens ingevoerd in de voercomputer.

Het onderzoek zal moeten uitwijzen of de handheld-computer bruikbaar is bij het gezondheidsmanagement op vleesvarkensbedrijven. ■